

۱۳۲۰

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم دینی ، علمی ، ادبی ، سیاسی ہفتہ لو مجموعۂ اسلامیہ در

صاحب و مدیر مسئول : ع . اشرف ادیب

جلد ۱-۸

۱۴ جزیران ۱۳۲۸

خدا

۱۲ رجب ۱۳۳۰

199-1722

باشقه « فردیت » لر تشکیل ایتکده در . آرازلنده کی روابط مغویه
پک آز ، پک سطحی در . بو ایسه سیاسیات واجتماعیاتجه بر اهمیت
مخصوصه یی حائر اولان اخوت ملیه مزى خللدار ایدیور . شونقصانی
ازاله ایدیه یله جک عوامل آراسنده اک مهمی ینه بغداد شمندوفری
اولاجقدر .

عصر حاضرده شمندوفرلر وحدت ملیه نك اك مؤثر عامللرنددر .
استانبولده بوکون نشر ایدیلن برغزته . بر مجموعه ، یکی طبع ایدلش
برکتاب ، یکی ظهور ایتش بر فکر مملکتک شمندوفرلر واسطه سی
ایله هر طرفه یایلیرسه آشکا درکه حسیات وافکار ملیه نك توحیدینه ،
لسانک انتشار وتعمیمه دهها زیاده خدمت ایتش اولور . کذا مملکتک
قطعات مختلفه سی ایچنده یانغین ، زلزله کی بر آفت وقوع بولارق
دیگر قطعاتده ساکن اهالی قضاوده اهلینک یاردیمه معاونه سرعتله
یتیشیرسه البته که وحدت ملیه دهها زیاده تأمین ایدلش اولور . زیرا
درد والمه اشتراك ، مسرت وشادمانی یه رفاقت وحدت ملیه نك روحی
واساسی در .

ایشته بتون شو محسنات مغویه یی بغداد شمندوفری حاویدر . بز
اولیه محسنات مادیه یی ، منافع تجاریه اقتصادی وزراعیه یی نظر دقته
آلیورز .

فقط بغداد شمندوفری بونلرک کافه سنک فوقنده بولنان دیگر
بر اهمیت ده حائر درکه بالخاصه بو خصوصه نظر دقتی جلب ایتک ایسترم .
اوده اسلامیت نقطه نظرندن حائر اولدینی اهمیت در .

بوکون منام خلافتله شرق عالم اسلامی آراسنده روابط مادیه
معدوم کی در . نه ملل واقوام اسلامی خلافتی بیلیور ، آنکله کیت
کلده در ونده مقام خلافت اسلام اقوام ومللی بیلیور و آنلر ایله آمد
رفت ده در . حج موسمی غایت محدود اولان تجارلری استننا ایدیلیر
ایسه عالم اسلامک قلبنی تشکیل ایدن مقام خلافتله عینی عالمک وجودینی
تشکیل ایدن دیگر قطعات اسلامی آراسنده علاقه مادیه مرور وعبور
یوق کی در . مع التأسف بر جوق سبیلر طولانی یی ایله حتی شو حج موسمندن
وتجارلردن بیله کوکلك ایسته دیکی قدر استفاده تأمین ایدیلر میور .

حالبوکه بغداد شمندوفرلری شرق مسلمانلرینی یکدیگرلرینه
ماده ربط ایدیه رک عادتاً برعائله شکلنه افراغ ایدیه جکدر . براستانبوللی
ایسته دیکی زمان ایکی هفته مدت انساننده قفقاسیه یی وایرانی طولاشوب
ینه استانبوله عودت ایدیه یله جکدر . ینه عینی مدت ایچنده هندوستانی
سیر ایدیه یلیر . زیرا بیوک شمندوفرلرک حائر بولندقلری فضیلتدن
برسی ده همان کنسیدی اطرافلرند بر چرق کوچوک خطلر وجوده
کتور مکدر . بغداد شمندوفری اتمام ایدیلیر ایدلر همان مقتضیات
طبیعیه سی نتیجه سی اوله رق اطرافنده بر جوق دیگر خطوطده
وجودپذیر اوله جقدر .

ایشته شو مناسبته مقام خلافت بلا واسطه وغایت سریع بر
صورتده بتون شرق عالم اسلامی ایله رابطه وعلاقه مادیه ده بولنه بیله .

بعده او بولده سوز صرف ایدیه جک مبعوثلر بولنورسه امید ایدیه رزکه
مقام ریاست آتی در حال اسکات ایدر وقائله سوزینی کیری آلدیرر .
رئیس جدید حضرتلرینک مسلم اولان حمیت وکیاستندن مأمول اولان
شی ده بودر .

چ - ش - ز

بغداد وماورای ایران خطلری

ایچنده بواندیغمز عصرک متعدد عوامل سیاسی واجتماعیه سی
میاننده اک مهملرندن برسی ده شمندوفرلر در . بوشمندوفرک سیاسیات
واجتماعیات نقطه نظرندن درجه اهمیت ، طی ایدیه جکی مسافه نك وسعتی
ایله متناسبدر . شو حقیقت اوقدر واضح درکه انباته بیله محتاج دکدر .
شمندوفرلر بر قطعه دن دیگر قطعه یه ، بر مملکتدن دیگر مملکته
یالکیز موال تجاریه ، یاخود مسافرلر طاشیمبورلر ؛ عینی زمانده ده
بر قطعه نك ، بر مملکتک امتیه مغویه وروحیه سی طاشیورلر .
شمندوفرلر ایله برابر لسانلرده ، ادبیاتده ، یکی سیاسی واجتماعی
جریانلرده ، مذاهب وادیانده سیروسفر ایدیورلر . اولجه یکدیگر
لرندن اوزون اوزون مسافله ایله آیرلوق ، یکدیگرینه بیکانه قالمق ،
یکدیگرلرینک لسان ، آداب ، اعتیادات ، عقائد دینه بندن بالکلیه
بی خبر اولان ، بناء علیه یکدیگرلری حقنده بعض افکار باطله ده ،
حسیات لاقیدانده بولنش اولان انسانلر شمندوفرلر سایه سنده
یکدیگرلرینه تقرب ایدرلر ، لسانلرینی ، آداب واعتیاداتی اوکره .
نیرلر ، آرازلنده بر جوق یکی علاقه لر پیدا ایدرلر .

ایشته شونقاط نظرندن بغداد شمندوفرینک اهمیت عظیمه سی
درکادرر . مذکور شمندوفر اولاغرب ایله شرقی یکدیگرینه اتصال
ایتدیره جکدر . بناء علیه غرب وشرق علاقه سی نقطه نظرندن بیوک
براهیتی حائر در . ثاباً ممالک عثمانیه نك قطعات مختلفه سی یکدیگرینه
ربط ایدیه جکدر ، بناء علیه عثمانلوقجه ده عظیم براهیتی حائر در .
الیوم بصره دن ویاخود بغداددن دارالخلافیه ورود ایچون هفته لر
وبعضاده آیلر لازمدر . بغداد شمندوفری انشا ایدلکدن صوکره
هفته لر ، آیلر ؛ کونلره اینه جکدر . یالکیز بونک عسکری و سیاسی
نقطه نظرندن اهمیت دوشونکیز . بوکون حدود شرقیه مزده بر محاربه
وقوع بولسه استانبولدن ویاخود حلبدن امداده وارمق ایچون حیات
ملیه مزده اهمیت تقدیر ایدیه میه جک وقتلرک ضیاعی قارشیدنده بولنمق
مجبوریتده یز . کذا عراقده مثلاً یارین بر حادثه مهمه سرزده ظهور
ایدرسه حکومتک محل حادثیه وارمه سی ایچون اوزون اوزادی یه
قتلر لازمدر . بوندن ماعدا قطعات شرقیه نك یکدیگرلرندن اوزون
اوزون مسافله ایله آیرلش اولدیغندن وحدت ملیه مز بحق تأمین
ایدیه مه مشدر . بوکون هر قطعه ده ساکن اهالی احوال روحیه ،
سویه عرفانیه ، عادات ، اعتقادات ، طرز معیشت ولسانجه باشقه

هندوستانی یالکز روس تجوزینه قارشی مدافعه ایتک مجوریتند دکلیدر؟ ایراند هان هان حاکمیت مطلقه سنی تأمین ایتش اولان روسلایچون انکلتره کندیلایه هندوستانه طوغری بریولده آجارسه عجباً آتیده هندوستانک سلامت و بقاسنی کیم تأمین ایده بیلیر؟ ایشته شوسؤاللردرکه انکلتره حکومتی ماورای ایران خطی حقنده برچوق ترددره سوق ایدیور. و بو ترددرلر سایه سنده درکه خط مذکور هنوز قوه دن فعله چیقامیور.

فقط روسلر بتون قوتلری ایله چالیشیورلر. بالاخره موفق اولاجقلری معلوم دکل ایسه ده؛ هرشیده، وهر ایشده عثمانلیغک و عالم اسلامک اوکنه چیقیمی کنیدیسی ایچون بر مسلك و وظیفه اتخاذ ایتش اولان روسیه حکومتی شو مسئله ده عین طریقه سالک اولدیغی کوستردی. بومناسبتله ده بزم برآن اول انکلتره ایله کورو. شوب اویوشمه مزك درجه اهمیتی تین ایدیور. شو لزومی رجال دولتمز البته که تقدیر ایتشاردر.

احمد آغایف

فرانسه وفاس

اولکی هفته بو صحیفه لرده فاس و فرانسه احوالک فاسلیلرجه اولان صور و اشکائی یازمش و فرانسه لر نقطه نظرجه اولان اطوار و وضعیاتی ایکنجی بر مقاله ده تدقیق و تحایل ایده جکمزى وعد ایتش ایدک. بو کون او وعدک ایفاسنه شروع ایدیور.

فرانسه حکومتی فاس اقلیمی حقنده اوتهدنبر و بسله مکده اولدینی فکرینه، رسمی آوروپانک مظاهرت و معاونتیله، خائن وطن و ملت عبدالحفیظک خیانت و اهانتیله کچن سنه نك اون بر مایسندن بری کویا نائل اولمش بروضعیتده بولنیور ایدی. فرانسه حکومتی مدنیت مشعشع سنک و اعلان ایلدیکی و اوغورنده میلیونلرجه قانلر، میلیونلرجه پاره لر دو کدیکی حقوق بشر بیاننامه سنک خلافته اوله رق فاسده قزاندینی بوموقعی جزایرده تطبیق ایتکده اولدینی مظالمک عینیله تحکیم ایلکه چالشمق کبی واهی برمسلك اتخاذ ایتش ایدی. فقط فرانسه نك فاسده آلمن اولدینی بووضعیت و مسلكنه قارشو فاسلیلر شو صورتلر ایله مقابله ایلدکلی و ایلکده اولدقلى کورلدى:

کچن نیسان و مایس ایچلرنده اول عبدالحفیظ سلطنتدن اسقاط و مولای محمدالهبا حضرتلری فاس سلطانی اعلان ایدلمشدر. ثانیاً: بنی ورائن قبیله ی مولیه ساحلنه تجمع ایله نهرک اوبریقه سنده اولان فرانسه عسکرینه هجوم ایتش، پای تخت اولان فاس شهرى اهالیسی آياقلانمش، شهر قومانداننک سراینه هجوم ایدلمش، قوماندان قتل و اموالی یغما ایدلمشدر. شهرک اطرافى قبائل و عشایر افراددن یکریمی بیک کشیلک بر قوت طرفدن احاطه ایدلمش، شهر محاصره آلتنه نلمشدر. ثالثاً: تاویرت، فارکویده کی فرانسه عسکريله بنی و اعن قبیله سی آره سنده

جکدر. بونک ایسه نتایج عظیمه سی درکاردر. انوام اسلامیه آراسنه مرور دهور ایله صوقولش اولان بیکنه لک، عدم رابطه، برچوق سوء تفهملر ازاله ایدیلجکدر. یکدیگری ده ایاقیندن کوره رک، بیلرک یکدیگریک عادات مخصوصه لرینه، السنه و فضائل اخلاقیه لرینه حرمت پیدا ایده جکدر. رابطه مغویه یکیدن و بالفعل حیات بوله جکدر. مقام خلافت ایسه کندى تأثیرات مغویه سنی طوغریدن طوغری به اجرا ایده بیلجکدر.

ایشته انشاسی آتام ایدلدکن صوکره بو قدر منافع متعدده یی تأیید ایده جک بغداد شمندو فرینه رقابت ایتک و بایکده خط مذکوری معطل براقه بیلیمک اوزره روسلر طرفدن بر ماورای ایران خطی تصور ایدلمکده در. روسلرک پلانلرنجه شوخط اوده سادن باشلایه رق قافقاسیه طریقی ایله باکو دکرینک جهت جنوبیسندن کچهرک سیستان و بلوچستاندن طوغرو هندستانه اینه جکدر. شو خط هندستانی بلا فاصله لونده ایله برلشدره جکدر.

موسقوفلرک حسابجه شو ماورای ایران خطی اوزرینه هندستان ایله انکلتره آراسنده کی مسافه بغداد خطی اوزرنده کی مسافه دن دهاقیصه اولدینی ایچون شرق ایله غرب آراسنده آچیله جق علاقه و رابطه نك قسم اعظمی کویا برنجی خط جلب ایده جکدر. روسلر خط مذکوره بیوک بر اهمیت ویریورلر و بتون قوتلری ایله حیز حصوله کلمه سنه چالشیورلر. روس حکومتی طرفدن ترتیب ایدلمش اولان بر قومیسون مخصوص خط مذکور حقنده اوزون اوزادی به تدقیقات و مطالعاته بولمش، بالاخره تقدیم ایتش اولدینی راپورده خطک انشا ایدلمه سنه قرار ویرمشدر. بونک اوزرینه روس هیئت وکلای ده مسئله یی مذاکره ایدره رک راپوری تصدیق ایلهمشدر. فقط روسیه یالکز باشنه شویله عظیم و یوزلرجه میلیون پاره نك صرفی استلزام ایده جک برخطک انشاسی درعهده ایده مز. دیگرلرینک پاره جه معاونته و اشتراک نه محتاجدر.

ایشته بونک ایچوندکره روسلر الیوم انکلتره و فرانسه محافلنده شوایکی حکومتی ده تصور ایتدکلی تشبه اشتراک ایتدیمک ایچون بذل مساعی ایدیورلر. فرانسه لر بلااعتراض اشتراک ایتیه حاضردرلر. بالخاصه که مسئله ده آلمانیا به ده رقابت ایتک، آلمانیا نك بوتشبتی عقیم برامق جهتی ده واردر.

فقط انکلترلرک وضعیتی بویله دکلدر. انکلتره حکومتی تشبه اشتراک ایتدکن اول مسئله یی اوزون اوزادی به مطالعه و تدقیق ایتک مجبوریتند در. زیرا فی الحقیقه تشبث مذکور، انکلتره نك رقیب بولنان آلمانیا به ایراث ضرر ایده بیلیرسده، دیگر طرفدن هندستانی ده روسلر طرفدن تهلمک آلتنه قویه بیلیر. روسیه نك قوای عسکریه و بحریه سنی تنظیم و تقویه ایتدکن صوکره یکیدن انکلتره به قارشی آسیاده آلمانیا دن دهامدهش بر رقیب اولمق حقنی کیم تأمین ایده بیلیر؟ بوکی تبدلات تاریخده آزمی وقوع بولمشدر؟ ذاتاً انکلتره، تا اوتدن بری